

Růst služeb kompenzuje výpadek v průmyslu

Tuzemská ekonomika roste již šestým rokem, i když v posledních dvou letech ubrala na tempu. Na nabídkové straně ekonomiky bylo toto zpomalení vyvoláno zejména oslabením příspěvku průmyslu, který pokrývá zhruba 30 % výkonu ekonomiky. Úlohu hlavního nositele růstu tak převzaly služby, jež profitují z rostoucí kupní síly obyvatelstva. Tento vývoj je patrný také z předstihových ukazatelů, které přinášejí značně příznivější hodnocení u služeb. V obou odvětvích však ukazatele důvěry nedosahují úrovně minulého roku a z hlediska dalšího vývoje je také znepokojivý trend jejich postupného poklesu.

Česká ekonomika dosáhla posledního vrcholu v roce 2017, kdy se její výkon zvyšoval po tři čtvrtletí o 5,1 %. Od počátku roku 2018 se však nachází v sestupné fázi hospodářského cyklu, v 1. čtvrtletí zpomalila růst na 4,2 %, načež následovalo další zvolnění na úroveň kolem 2,5 %, kterou si v zásadě udržuje dosud.

Na straně zdrojů, kde je výkon ekonomiky vyjádřen hrubou přidanou hodnotou, se zpomalení promítlo do změny její struktury. V roce 2017 byl hlavním motorem hospodářství průmysl, s příspěvkem k růstu ve výši 3 p. b. Následné oslabování zahraniční poptávky vedlo k výraznému snížení jeho kladného vlivu v roce 2018 na 0,3 p. b., a aktuální vývoj naznačuje, že ani letošní příspěvek průmyslu nebude vyšší.

Lépe si vedlo odvětví služeb, jehož kladný vliv na hospodářský růst vzrostl z 1,6 p. b. v roce 2017 na 2,5 p. b. v roce 2018, z toho skupiny odvětví obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství z 0,6 p. b. na 1 p. b. Tahounem růstu zůstávají služby i v letošním roce, s očekávaným příspěvkem v zásadě na loňské úrovni.

Rozdílný vývoj průmyslu a služeb lze vysledovat i z předstihových indikátorů. Podle statistiky ČSÚ index důvěry v průmyslu na počátku roku 2018 výrazně klesl, což v zásadě korespondovalo se slabším růstem jeho výkonnosti. Také další období bylo poznamenáno zhoršenými očekáváními. Výsledkem je, že indikátor důvěry v průmyslu klesl na aktuální listopadovou hodnotu 86,9, z vrcholu 98,7 v prosinci 2017. Prvním impulsem poklesu indexu byla nižší očekávaná produkce, která byla v dalším období doplněna o hlavní bariéry růstu, spočívající v nedostatku pracovníků a slabé poptávce.

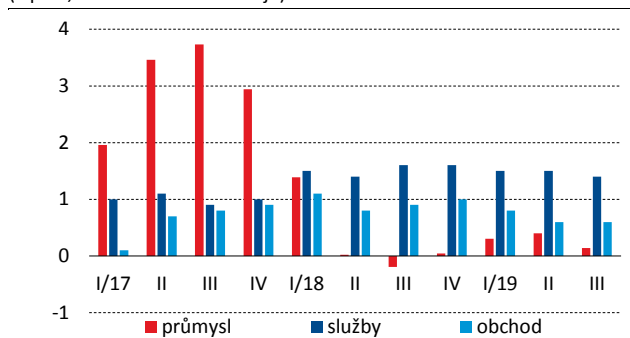
Ve vybraných odvětvích služeb (vč. bankovního sektoru) a odvětví obchodu dosáhla důvěra v listopadu 2019 hodnoty 94,2, resp. 96, a byla tak výrazně vyšší než v průmyslu. Ačkoli v posledním roce dochází k mírnému poklesu důvěry ve službách i obchodě, oba sektory jsou prozatím vesměs imunní vůči zhoršujícímu se sentimentu v průmyslu. Za poklesem stojí především snížení současné celkové poptávky, tak i jejího očekávání pro příští období.

Z prosincového průzkumu agentury Markit mezi nákupními manažery (PMI) v eurozóně vyplývá, že služby budou kompenzovat zhoršující se podmínky v průmyslu i na začátku roku 2020. Bez oživení evropského, a zvláště pak německého průmyslu, nelze očekávat ani zlepšení podmínek v českém průmyslu. Služby tak budou hlavním tahounem růstu tuzemské ekonomiky i v dalších měsících.

Zdroj: MPO

Příspěvky hrubé přidané hodnoty

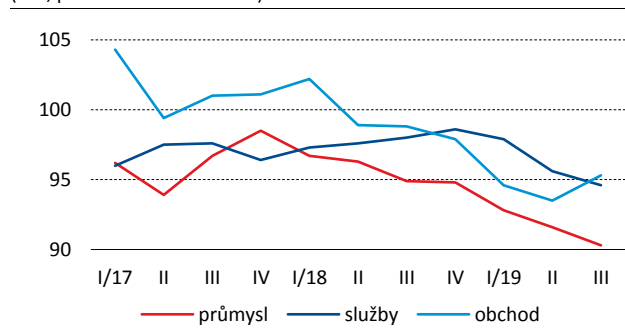
(v p. b., sezónně očištěné údaje)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Bazické indikátory důvěry

(v %, průměr roku 2005=100)

Pramen: data ČSÚ, graf MPO

Z DOMOVA

Česká výroba aut klesla o 0,6 %

Výroba osobních aut v Česku za 11 měsíců letošního roku klesla meziročně o 0,6 % na 1,338 milionu vozů. Mírný pokles produkce kopíroval vývoj exportu, který se snížil rovněž o 0,6 % na 1,239 milionu aut. Největší Škoda Auto zvýšila letos za 11 měsíců produkci o 1,7 % na 845 784 automobilů. Nadále se daří kolínské automobilce TPCA, která vyrobila 200 909 vozů, tedy o 2 % meziročně více. Nošovická automobilka Hyundai dodala na trh 290 950 aut, což bylo o 8,2 % méně než ve stejném období loňského roku. Výroba osobních aut v Česku v roce 2018 stoupla o 1,7 % na nový rekord 1,437 milionu vozů a rostla již pátý rok v řadě. Export osobních vozidel loni meziročně vzrostl o 2 %, zatímco domácí poptávka klesla o 1,7 %.

Zdroj: ČTK

ČNB potvrdila nastavení úrokových sazeb

ČNB na svém měnovém jednání ponechala úrokové sazby na stávající úrovni. Dvoutýdenní repo sazba tak zůstává na 2 %, diskontní sazba na 1 % a lombardní sazba na 3 %. Důvody pro jejich neměnnost zůstávají vesměs stejné. Ve směru jejich růstu působí inflace přetrvávající v horní polovině inflačního pásma (v listopadu dokonce nad ním), silný růst mezd a kurz koruny, který spíše stagnuje. Naopak, tlaky na pokles sazeb přicházejí ze zahraničí, a to v podobě nízkého růstu HDP v EU a zejména v Německu, trvajících obchodních sporech, rizik kolem brexitu a v neposlední řadě v uvolňování měnových podmínek ECB a Fedem. V případě, že se situace v zahraničí bude vyvíjet příznivěji, můžeme později v roce 2020 očekávat zvýšení úrokových sazeb v ČR. Nicméně na počátku roku 2020 budou protichůdné domácí a externí faktory působit ve prospěch jejich stability.

Zdroj: ČNB

Platební bilance skončila schodkem

Běžný účet platební bilance, tedy souhrn všech ekonomických transakcí české ekonomiky se zahraničím, skončil ve 3. čtvrtletí letošního roku schodkem 58,4 mld. Kč. Bilance zboží a služeb dosáhla přebytku 73,2 mld. Kč, když meziroční nárůst o 19,3 mld. Kč byl výsledkem vyššího kladného salda obchodní bilance se zbožím o 21 mld. Kč a snížení přebytku služeb o 1,7 mld. Kč. Rovněž kapitálový účet zaznamenal přebytek, a to ve výši 1,1 mld. Kč. Meziročně však byl nižší o 3,1 mld. Kč, vlivem deficitu v obchodování s emisními povolenkami a nižších příjmů z rozpočtu Evropské unie. Na finančním účtu byl vykázan čistý příliv finančních zdrojů ze zahraničí na čistých půjčkách ze zahraničí 55,1 mld. Kč, a to vzhledem k vyššímu růstu pasiv v porovnání s přírůstkem aktiv.

Zdroj: ČNB

ČEZ ESCO vybuduje elektromobilní infrastrukturu pro dealery Škoda Auto

Společnosti ČEZ ESCO a Škoda Auto budou spolupracovat při instalaci zázemí pro elektromobilitu u desítek vybraných českých dealerství této značky. V první vlně připravilo ČEZ ESCO vybavení pro několik desítek obchodních zastoupení. V této fázi šlo zejména o „inventuru“ možností a dispozic každé z filiálky a návrh vybavení zázemím pro pokrytí potřeb zákazníků v závislosti na podmínkách reálného provozu dealerství v kombinaci s predikcí předpokládaného budoucího zájmu o tento typ služeb v regionu. Společnost ČEZ ESCO má v České republice 28 tisíc zákazníků a v rámci 19 dceřiných společností pro ni pracuje zhruba dva tisíce specialistů. V loňském roce zaznamenala 27% meziroční nárůst obrátů u nekomoditních produktů. V České republice je nyní registrováno už více než 3000 elektromobilů.

Zdroj: Hybrid.cz

ZE ZAHRANIČÍ

Spojené státy a Čína dosáhly dílčí dohody ve vzájemném obchodě

Spojené státy a Čína dosáhly první fáze obchodní dohody, oznámili představitelé obou zemí. Washington nezavede plánovaná dodatečná cla na čínské zboží, část už dříve zavedených cel dokonce sníží. USA ponechají v platnosti 25% cla na import z Číny v roční hodnotě 250 mld. USD. U dovozu v roční hodnotě 120 mld. USD je sníží o polovinu, což je na 7,5 %. První fáze dohody předpokládá změny v čínské hospodářské a obchodní politice v oblasti duševního vlastnictví, transferu technologií, zemědělství, finančních služeb a měnových kurzů. Dohoda rovněž zahrnuje závazek Číny k rozsáhlým nákupům zboží a služeb z USA. Celkově Čína slíbila důležité strukturální změny a v příštích letech nákup amerického zboží a služeb za dalších 200 mld. USD. Zaměřit se má na čtyři oblasti – zpracovatelský sektor, energie, zemědělství a služby.

Zdroj: ČTK

Index Ifo naznačuje zlepšení situace v Německu

Index německé podnikatelské nálady Ifo zaznamenal další růst a posunul se na nejvyšší úroveň od června tohoto roku (96,3 bodu). Vysílá tak o něco lepší signál než poslední PMI a naznačuje stabilizaci německého průmyslu na začátku příštího roku. Důležitá je nejen samotná hodnota indexu, ale i skutečnost, že se v tomto roce poprvé zlepšilo jak očekávání, tak i hodnocení současné situace. Navíc se na rozdíl od PMI zlepšuje napříč odvětvími, včetně průmyslu. Zároveň když vezmeme v potaz, že většina dotazníkových dat byla pravděpodobně sebrána před britskými volbami a uzavřením první fáze

americko-čínské obchodní dohody, mohla by se očekávání v lednu a v únoru dále vylepšovat.

Zdroj: Patria Finance

NBS zhoršila výhled růstu slovenské ekonomiky

Slovenská centrální banka (NBS) snížila výhled růstu ekonomiky na tento i příští dva roky, a to shodně o 0,2 procentního bodu. Důvodem je slabší zahraniční poptávka, na které je exportně orientované slovenské hospodářství především závislé. NBS tak od loňského podzimu výhled vývoje slovenské ekonomiky opakovaně zhoršila. Ještě před rokem předpokládala letošní růst o 4,3 %. Podle aktuální predikce počítá na letošní rok s růstem hrubého domácího produktu Slovenska o 2,3 % a na příští rok pak o 2,2 %. V letech 2021 a 2022 by tempo růstu mělo zrychlit na 2,5 a 2,6 %. Za hlavní rizika banka označila vystoupení Spojeného království z Evropské unie a protekcionistická opatření ve světovém obchodě. Odhady dalších indikátorů, tj. vývoje inflace, nezaměstnanosti, či mezd, byly změněny jen mírně, případně ponechány na dosavadních předpokladech. To znamená, že tempo inflace zpomalí z letošních 2,7 % na 1,7 % v roce 2022, míra nezaměstnanosti by se měla zvýšit nad 6 %.

Zdroj: E15

Vznikne čtvrtá největší automobilka světa

Představenstva francouzské PSA a italsko-amerického Fiatu Chrysler Automobiles (FCA) schválila fúzi. Jejich spojením vznikne čtvrtá největší automobilka na světě podle objemu prodeje, s tržní hodnotou kolem 50 miliard dolarů (1,1 bilionu korun). Roční tržby sloučeného podniku by se měly pohybovat kolem 170 miliard eur. Nový automobilový gigant by měl ročně dodávat na trh 8,7 milionu vozů, větší budou pouze německý Volkswagen, japonská Toyota a francouzsko-japonská skupina Renault-Nissan. Sloučený podnik bude zaměstnávat zhruba 400 tisíc lidí, o jeho názvu automobilky zatím nerozhodly. PSA zaštiťuje značky Peugeot, Citroën a Opel, FCA pak kromě Fiatu například Jeep, Alfa Romeo či Ram. Automobilky díky spojení každoročně ušetří zhruba 3,7 miliardy eur, aniž by bylo nutné uzavřít některé výrobní závody, uvedly v prohlášení. Sloučená firma bude schopna sdílet náklady vývoje elektrických a autonomních vozů a sdílet automobilovou technologii. Transakce by měla být uzavřena do 12 až 15 měsíců.

Zdroj: E15

Evropské burzy slaví rekord

Evropské akcie si sáhly na svůj historický vrchol. Pondělním ziskem indexu kontinentálních akcií Stoxx 600 o takřka půldruhého procenta prolomila evropská burza své dosavadní maximum z roku 2015

a prozatím se tak nejvíce odpoutala od předkrizových maxim v květnu roku 2007. Burziáni v první řadě kvitovali milník ve vývoji brexitu, akciím rovněž pomohla dílčí dohoda mezi Amerikou a Čínou ohledně cel. Uklidnění burz potvrdil i takzvaný index strachu VIX, který se propadl k dvouletému minimu.

Od počátku roku tak index kontinentálních akcií vydělal investorům bezmála 24 %. Je to ale méně, než dokázala za stejné období burza na opačném břehu Atlantiku. Tamní index S&P 500 dosud posílil o více než 25 %.

Zdroj: E15

Vláda projednala Národní investiční plán do roku 2050

Národní investiční plán je dokument, který obsahuje více než 20 tisíc investičních projektů v celkové výši asi osm bilionů korun. Mezi strategické investiční oblasti řadí dopravu a průmysl, dále pak energetiku, vzdělávání, podnikání a také výzkum a vývoj.

Plán soustřeďuje investiční preference pro roky 2020 až 2050 v hodnotě celkem osmi bilionů korun. Tři čtvrtiny z této sumy připadají na dopravní projekty: 782 miliard tvoří nové a modernizované dálnice a 457 miliard obchvaty. Velký kus mají ukousnout železnice, jejichž modernizace se v uvedeném období odhaduje na 878 miliard, výstavba rychlotrati na 769 miliard.

Resortem s druhým největším objemem investic je ministerstvo průmyslu a obchodu, které počítá s výstavbou nových jaderných bloků v Temelíně i Dukovanech, každý za odhadovaných 140 až 160 miliard korun. Celkem na MPO připadá 423,5 miliardy, tedy téměř pět procent z celkového objemu.

Investiční akce ministerstev jsou v investičním plánu vyčísleny na 3,98 bilionu korun a akce hrazené z dotací na 4,02 bilionu korun. Objem peněz je přitom podle dokumentu součet investičních výdajů, které by dané ministerstvo chtělo proinvestovat samo nebo přes podřízené organizace.

Smyslem dokumentu je shromáždění veškerého investičního potenciálu země na jednom místě, vytvoření zásobníku, odkud by si měli jednotlivé projekty ministři, hejtmani, primátoři, starostové vybírat. Dokument dále upozorňuje na to, že ze shromážděných investic budou v budoucnu vybrány projekty, které budou označeny za strategické. Nutnou podmínkou pro takové označení bude velikost projektu, a to minimálně 50 milionů korun a u dopravních staveb 300 milionů korun. Další podmínkou bude minimálně pětiletý dopad takového projektu. Investice by také měla podporovat základní funkce státu.

„Projekty splňující charakteristiky strategických investic budou následně konfrontovány s prioritami ČR, neboli budou vybírány takové, jež zapadají do strategických oblastí určených v návaznosti na Teze Hospodářské strategie ČR,“ uvádí dokument.

„Národní investiční plán neřeší zajištění financí, je to databáze investic“, uvedl k dokumentu premiér Babiš. „Stěžejní je to, aby se projekty připravovaly. Ne že se bude čekat, až bude vyřešené celé financování, ministr musí vědět, co má popohnat a začít chystat, i když ještě nemá peníze,“

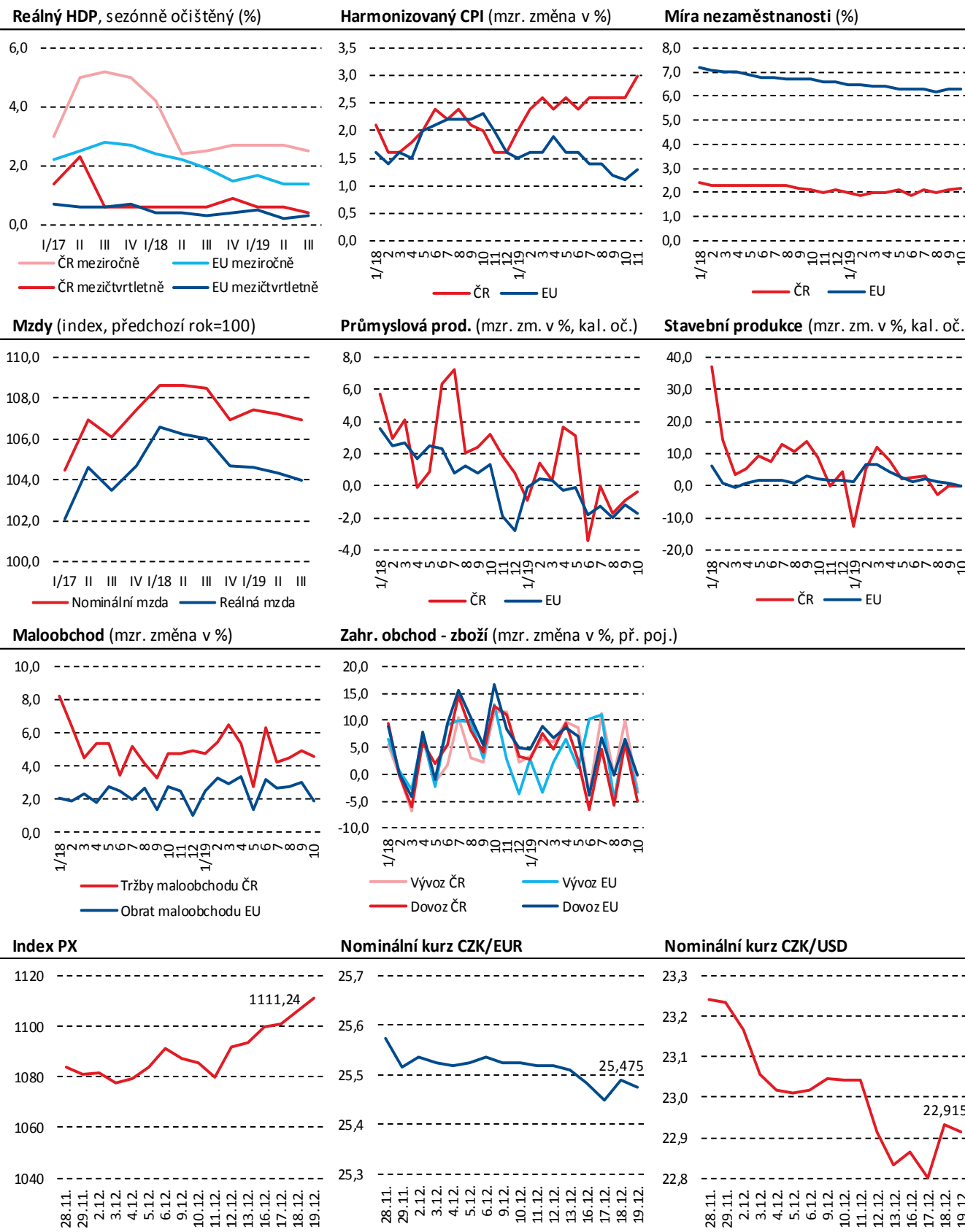
"Je to taky silný argument pro jednání s Bruslem o 7letém finančním rámci od roku 2021 do roku 2027. A bude to taky inspirace pro Národní rozvojový fond," řekl premiér. „Můžou vybrat konkrétní investice, které by zrealizovaly“, dodal. Národní rozvojový fond je společný projekt státu a čtyř největších komerčních bank. Má sloužit k financování investičních projektů na podporu sociálního a ekonomického rozvoje.

Zdroj: ČTK

Našim čtenářům přejeme příjemné prožití vánočních svátků a vše nejlepší v novém roce.

Další číslo Týdeníku vyjde v pátek 10. ledna 2020.

Makroekonomická situace v ČR a EU28

Zdroje: Eurostat, ČSÚ, BCPP, ČNB, grafy MPO